

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-630921-III/09/LN

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 4.03.2010 r.

Pani
Jolanta Fedak
Minister Pracy
i Polityki Społecznej

Szanowna Pani Minister

Uprzejmie informuję Panią Minister, że do Rzecznika wystąpił Rzecznik Praw Dziecka z wnioskiem o podważenie konstytucyjności art. 17 ust. 1 oraz/lub art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227).

Przepisy te odrębnie regulują zasady ustalania podstawy wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy dla określonych kategorii osób, a mianowicie takich, które nie ukończyły 30 lat życia przed powstaniem niezdolności do pracy i z tej racji nie mają dostatecznie długiego okresu ubezpieczenia (art. 17 ust. 1) oraz osób, które stały się niezdolne do pracy w wieku powyżej 30 roku życia, lecz nie przebyły 10 lat w ubezpieczeniu z powodu pełnienia zastępczej służby wojskowej, odbywania czynnej służby wojskowej albo korzystania z urlopu wychowawczego (art. 17 ust.3). W stosunku do wyżej wymienionych kategorii osób ustalenie podstawy wymiaru renty następuje z uwzględnieniem okresu faktycznego podlegania ubezpieczeniu (pomija się zatem lata puste). W tej grupie nie zostały jednak wymienione osoby, które ukończyły 30 lat życia, lecz nie pozostawały w ubezpieczeniu 10 lat wyłącznie z powodu odbywania nauki w szkole wyższej.

Problem ten został dostrzeżony przez Rzecznika już w 2002 r. w związku z regulacją dotyczącą ustalania podstawy wymiaru kapitału początkowego. Podjęcie tego problemu doprowadziło jednak tylko do modyfikacji zasad ustalania kapitału początkowego poprzez dodanie do art. 174 nowego ustępu 3 a przez art. 1 pkt 42 lit. b ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 121, poz. 1264).

W przekonaniu Rzecznika Praw Obywatelskich zawarta w art. 17 ust. 3 ustawy obecna regulacja katalogu przyczyn uzasadniających ustalenie podstawy

wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy jest krzywdząca dla osób, które z racji wieku (powyżej 30 roku życia) oraz z powodu nauki w szkole wyższej nie mają długiego okresu pracy i ubezpieczenia (10 lat).

Wydaje się, że w przypadku osób, które nie legitymują się wymaganym stażem ubezpieczenia wyłącznie z powodu odbywania nauki w szkole wyższej, sposób ustalania podstawy wymiaru renty powinien być tożsamy ze sposobem ustalania podstawy wymiaru kapitału początkowego.

Działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) uprzejmie proszę Panią Minister o przedstawienie stanowiska w podniesionej kwestii.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich